

TEATRUL CUBANEZ, AZI

Am ajuns târziu. Am reușit să prindem doar spectacolele de bun rămas, închiderea stagiunii, așa încît nu am rămas cu o impresie exactă și deplină despre ceea ce este teatrul românesc actual. Totuși, întîlnirea cu teatrul românesc a fost pentru noi de o inestimabilă valoare. Am văzut spectacole și interpretări demne de a fi reținute multă vreme în memorie. *Hamlet*, la Teatrul „Nottara”, și *Lozul cel mic*, la Teatrul „Bulandra”, ne vor da mult de gîndit. Sînt două puneri în scenă de o nemăsurată rigoare artistică și chiar numai cu ele ne-am putea face o idee despre calitățile regizorilor români și despre înalta școală de actorie din această țară.

Teatrele din România și cele din Cuba, deși aflate în etape distincte de dezvoltare, au fără îndoială multe aspecte comune. Mai întîi, se poate vorbi despre intenții. Și noi considerăm teatrul ca fiind unul dintre cele mai importante mijloace de educare a maselor în societatea noastră. Brecht spunea că „fără opinii și fără intenții nu se poate face teatru”. Teatrele noastre răspund acestei cerințe. În țările noastre arta este în slujba maselor, pentru educarea socialistă a popoului. Desigur că este mult mai greu să atingem aceste obiective decît să ni le propunem. Trebuie găsite formele potrivite pentru realizare. În țara noastră se lucrează cu îndirjire pentru a face un teatru de calitate care să răspundă intereselor societății. Fără rigoare estetică și ideologică teatrul nostru n-ar avea nici un sens.

Alt aspect, comun teatrelor noastre, ar fi cel cu privire la actori. Există, fără îndoială, o mare școală românească de actorie. Se observă tradiția și caracteristicile școlii românești la actorii scenelor din această țară. aspect în stare să emoționeze pe oricine. Și

noi, cubanezii, deși fără o mare școală de actorie, fără o bogată tradiție, vă putem asigura că avem actori emotivi, romantici, în sensul modern al cuvîntului, îndrăzneți. Teatrul românesc poate fi mîndru de sensibilitatea și prospețimea actorilor săi.

Cît despre situația actuală a teatrului din Cuba, putem spune, pe drept cuvînt, că în ultimii ani s-a produs un important salt în conținut și calitate, ca și în aspectele organizatorice. În repertoriul teatrelor noastre, dramaturgia națională are un loc fundamental; o mare importanță se acordă și dramaturgiei din țările socialiste. Începînd cu anul trecut au fost restructurate mai multe grupuri de teatru și a început să se definească linia lor de repertoriu, în acord cu necesitățile specifice. Ca urmare au fost organizate „Teatrul cubanez” și „Teatrul latino-american”; acestea, alături de „Teatrul Bertold Brecht” se ocupă, după cum arată și titulatura lor, fiecare de o dramaturgie bine definită.

Fără îndoială, anul 1973 a marcat o însemnată creștere a activității teatrale. Cele 10 teatre dramatice active din Cuba au realizat peste 47 de premiere și un mare număr de reluări. Dintre acestea, comediile și lucrările ușoare au avut un procent neînsemnat. Se pare că e o tendință generală a teatrelor să monteze mai mult lucrări dramatice cu conținut social și istoric și mai puțin piese de divertisment. Desigur, nu este vorba de o linie rigidă. Pare totuși o intenție susținută care, după părerea noastră, răspunde perfect exigențelor teatrului cubanez în actualul proces revoluționar și în condițiile specifice nouă.

Avîntul susținut al dramaturgiei cubaneze și latinoamericane, ca și intensificarea relațiilor noastre cu țările socialiste au contribuit

în mare măsură la apariția unui mai mare interes pentru dramă decît pentru comedie, din partea regizorilor. Cu toate acestea, nu trebuie să se creadă că în Cuba nu interesează comedia. Atît doar că comediiile noastre nu satisfac totdeauna aspirația unor conștinuti cît mai bogate. Să nu uităm apoi, că (stabilind o comparație) procesul nostru revoluționar este încă tînăr și că sîntem singura țară socialistă din continentul latino-american, fapt nu lipsit de repercusiuni în teatru. Comedia, fără îndoială, este pe gustul publicului nostru: alternăm între ceea ce place mult și ceea ce interesează mult. Așa fiind, în Santiago de Cuba, pe la mijlocul anului trecut, a apărut o modalitate specifică de teatru: „Teatrova“, (îmbinare a două noțiuni — teatru și „trova“, care la noi desemnează o manifestare muzicală cu adevîr rîdăcini populare. Această formă proprie de a cînta a cîpătat, în ultima vreme, o mare popularitate și s-a transformat, de fapt, într-o manieră anume de a folosi muzica în funcție de realitățile noastre, de dorințele noastre revoluționare și, pe scurt, pentru reflectarea conștinței și aspirațiilor noastre). În Santiago de Cuba, am început să îmbinăm această formă de cîntec popular cu teatrul și am ajuns la o formulă de comedie muzicală care, prin conținut și formă, răspunde perfect intereselor publicului și teatrului nostru. „Teatrova“ se află încă în faza căutărilor, a experiențelor, și nu poate fi luat de pe acum ca modalitate definitiv structurată de teatru. În faza actuală relevăm apropierea sa de „Teatrul document“, atît de cunoscut în zilele noastre, în întreaga Americă latină. Nu ne putem pronunța încă asupra rezultatelor finale ale genului, dar sîntem optimiști și apărăm toate formele de natură a fi bine întîmpinate de publicul nostru și, în același timp, de natură a răspunde cerințelor de profunzime pretinse în genere spectacolelor noastre.

Ca observație generală cu privire la teatrul cubanez actual, am putea semnala că, în ultimii doi ani, Consiliul Național al Culturii a arătat un deosebit interes pentru

dezvoltarea și calificarea cadrelor tehnice și administrative din teatrele noastre, prin intermediul schimbului de experiență cu oameni de teatru din țările socialiste (trimiterea de actori, regizori și alți oameni de teatru în aceste țări), prin organizarea de seminarii, în Cuba, cu specialiști din țările socialiste, prin bursele de studiu acordate multor oameni de teatru pentru specializare în aceste țări. Metodele enumerate mai sus au avut ca rezultat o surprinzătoare proliferare a dramaturgiei socialiste în repertoriul teatrelor noastre, deși nu se poate spune că această dramaturgie n-a ocupat și pînă azi un loc însemnat în viața noastră teatrală. Dar, nu numai dramaturgia ei și experiențele teatrului din țările socialiste au început să fie încercate, atît în aspectele organizatorice cît și în cele tehnice, ceea ce ne oferă posibilitatea unui avans mult mai rapid, cerință imperioasă a societății noastre, căreia noi, oamenii de teatru din Cuba, căutăm să-i corespundem.

Ultimii doi ani, repetăm, au fost ani decisivi. Politica culturală desfășurată de statul nostru a dat un impuls spre accelerarea mersului înainte și a culturii noastre teatrale, spre a fi la înălțimea exigențelor revoluției noastre. Ne mai rămîn încă multe probleme de rezolvat; sîntem însă siguri că deținem esențialul: dorința vie de a face un teatru socialist în cuprinzătorul înțeles al cuvîntului, optimism și multă încredere în viitorul nostru.

★

N-am vrea să pierdem această ocazie, atît de amabil oferită de către colegii de la revista „Teatrul“, pentru ea, prin intermediul acestor cîteva rînduri să transmitem caclul nostru salut oamenilor de teatru pe care i-am cunoscut în România — atît de apropiați, de sinceri și prietenoși. Plecăm din această țară prietenă cu convingerea fermă că teatrul se află în mîini sigure. La vedere!

